

Omówienie planów w zakresie budowy i modernizacji infrastruktury

Mateusz Balcerowicz 9 czerwca 2025

Analiza hydrologiczna powodzi

Czas i miejsce wystąpienia powodzi

Intensywne opady deszczu

W wyniku długotrwałych opadów deszczu w południowo-zachodniej Polsce, powódź wystąpiła w wielu województwach, z najwyższym natężeniem zjawiska od 15 do 20 września 2024 roku, co spowodowało znaczne zniszczenia.

Data rozpoczęcia powodzi: 2024-09-13.

Data zakończenia powodzi: 2024-10-04.

Czas trwania: 22 dni.

Analiza hydrologiczna powodzi

Intensywne opady deszczu

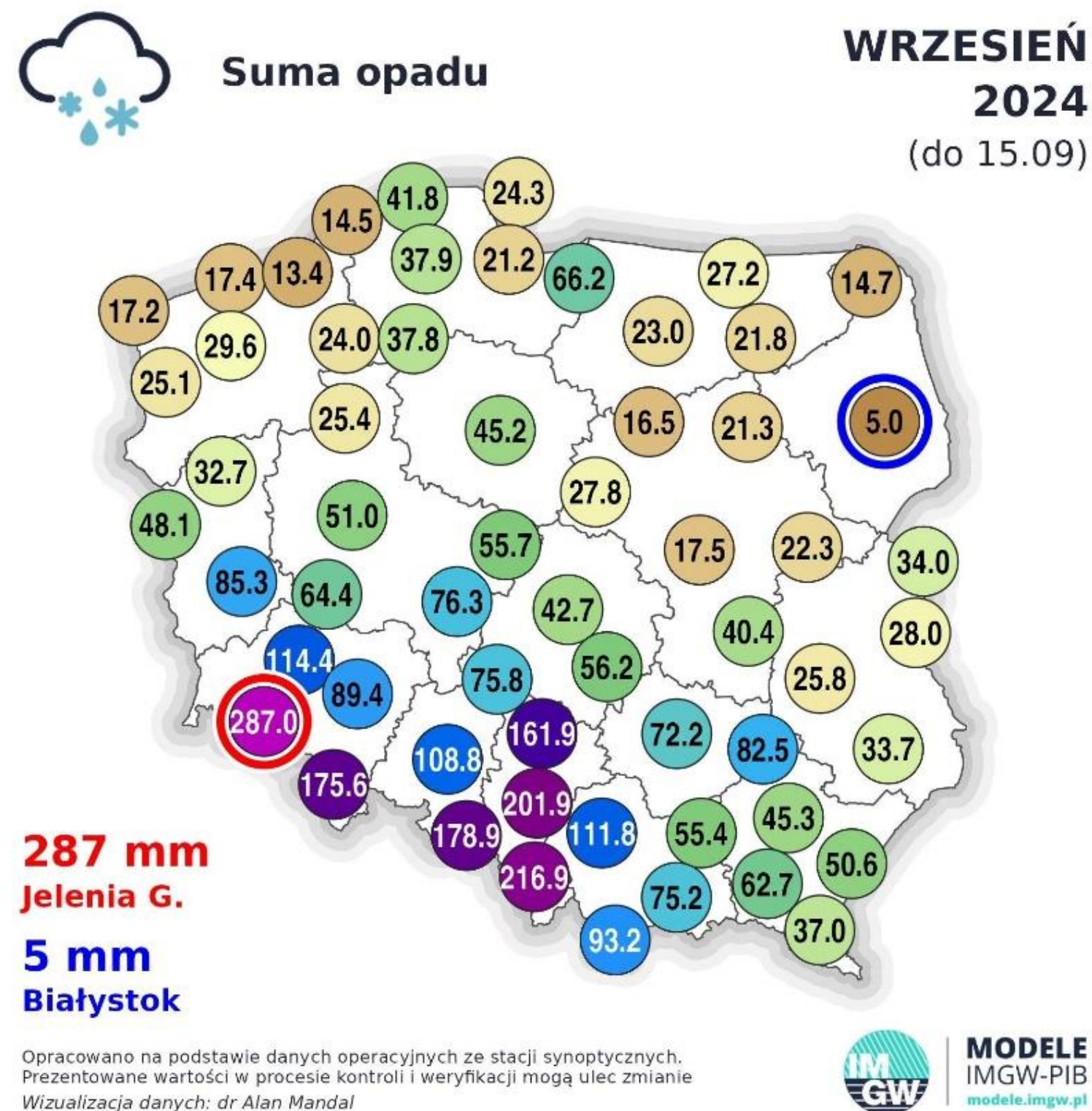
Długotrwałe opady deszczu w południowo-zachodniej Polsce, szczególnie w dniach 15-20 września 2024 roku, spowodowały znaczny wzrost poziomu wód w rzekach.

Nasycenie gleby

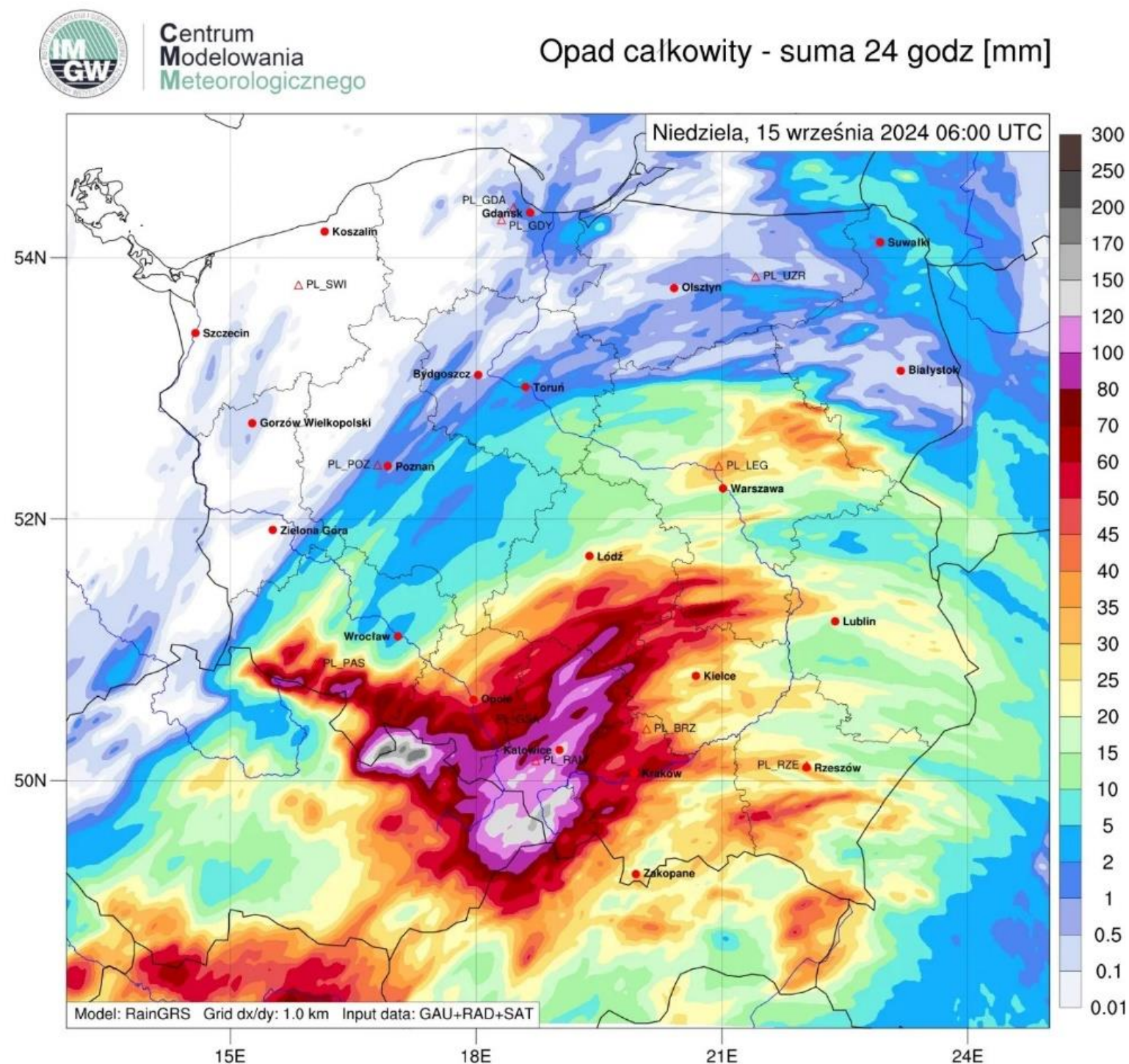
Wysoka wilgotność gleby, wynikająca z wcześniejszych opadów, ograniczyła zdolność do absorpcji wody, co przyczyniło się do szybkiego wezbrania rzek i powodzi.

Czynniki terenowe

Ukształtowanie terenu oraz rodzaj gleby w regionie miały kluczowe znaczenie dla rozprzestrzenienia się powodzi, szczególnie w obszarach o niskiej retencji wody.

Analiza hydrologiczna powodzi

Powódź objęta w szczególności poniższe rzeki.

w obszarze dorzecza Odry: Odra wraz z dopływami:

- w regionie Górnej Odry:
Opawa, Opawica, Olza, Piotrówka, Szotkówka, Psina, Troja, Sumina, Stradunia, Osobłoga, Prudnik, Złoty Potok, Biała;
- w regionie Środkowej Odry:
Nysa Kłodzka, Budzówka, Biała Głuchołaska, Ścinawa Niemodlińska, Oława, Krynka, Ślęza, Mała Ślęza, Bystrzyca, Piława, Czarna Woda, Strzegomka, Pełcznica, Średzka Woda, Nysa Szalona, Wierzbiak, Barycz, Orla, Polski Rów, Bóbr, Bystra, Zadrna, Jedlica, Radomierka, Kamienna, Wrzosówka, Podgórna, Kwisa, Długi Potok, Oldza, Cielnica, Rudna, Jodłownik, Świdna, Widna;

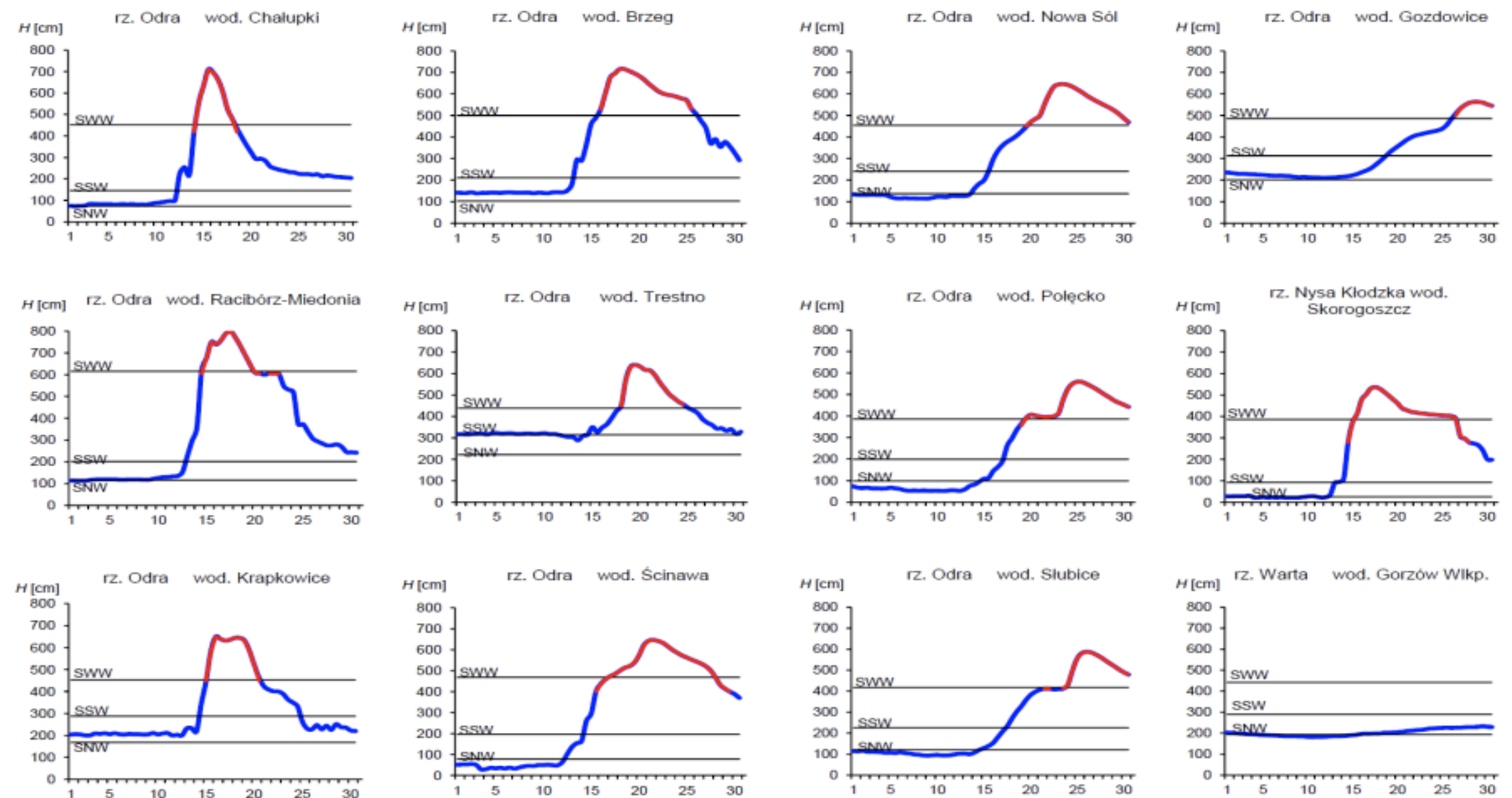
w obszarze dorzecza Wisły:

- w regionie wodnym Małej Wisły:
Knajka, Łownica, Jasienica, Wapienica.

Analiza hydrologiczna powodzi

Przebieg powodzi i jej charakterystyka

- Po ekstremalnie wysokich opadach w dniach 13-15 września na rzekach dorzecza górnej i środkowej Odry błyskawicznie utworzyły się fale wezbraniowe, które niezwykle szybko przekroczyły stan alarmowy. Największą liczbę przekroczeń stanu alarmowego: 81 odnotowano 16 września. Po 16 września liczba przekroczeń stanu alarmowego w dorzeczu Odry systematycznie malała, a na samej Odrze rosła, w wyniku przemieszczania się fali wezbraniowej. Pod koniec drugiej dekady niemal na całej Odrze (z wyjątkiem strefy przyujściowej) notowano stan wody wysokiej na ogół z przekroczeniami stanu alarmowego, dużo rzadziej ostrzegawczego.

Rys. 3.3. Hydrogramy stanu wody na Odrze, Nysie Kłodzkiej i Warcie we wrześniu 2024

przekroczenie
stanu alarmowego

- Największą liczbę przekroczeń stanu alarmowego w dorzeczu Wisły: 21 odnotowano 15 września. Po 16 IX w całej Polsce nie notowano już wysokich opadów i w obu dorzeczach przeważały spadki stanu wody. Ostatniego dnia miesiąca stan wody w dorzeczu Wisły i na Wiśle na ogół układał się w strefie wody niskiej

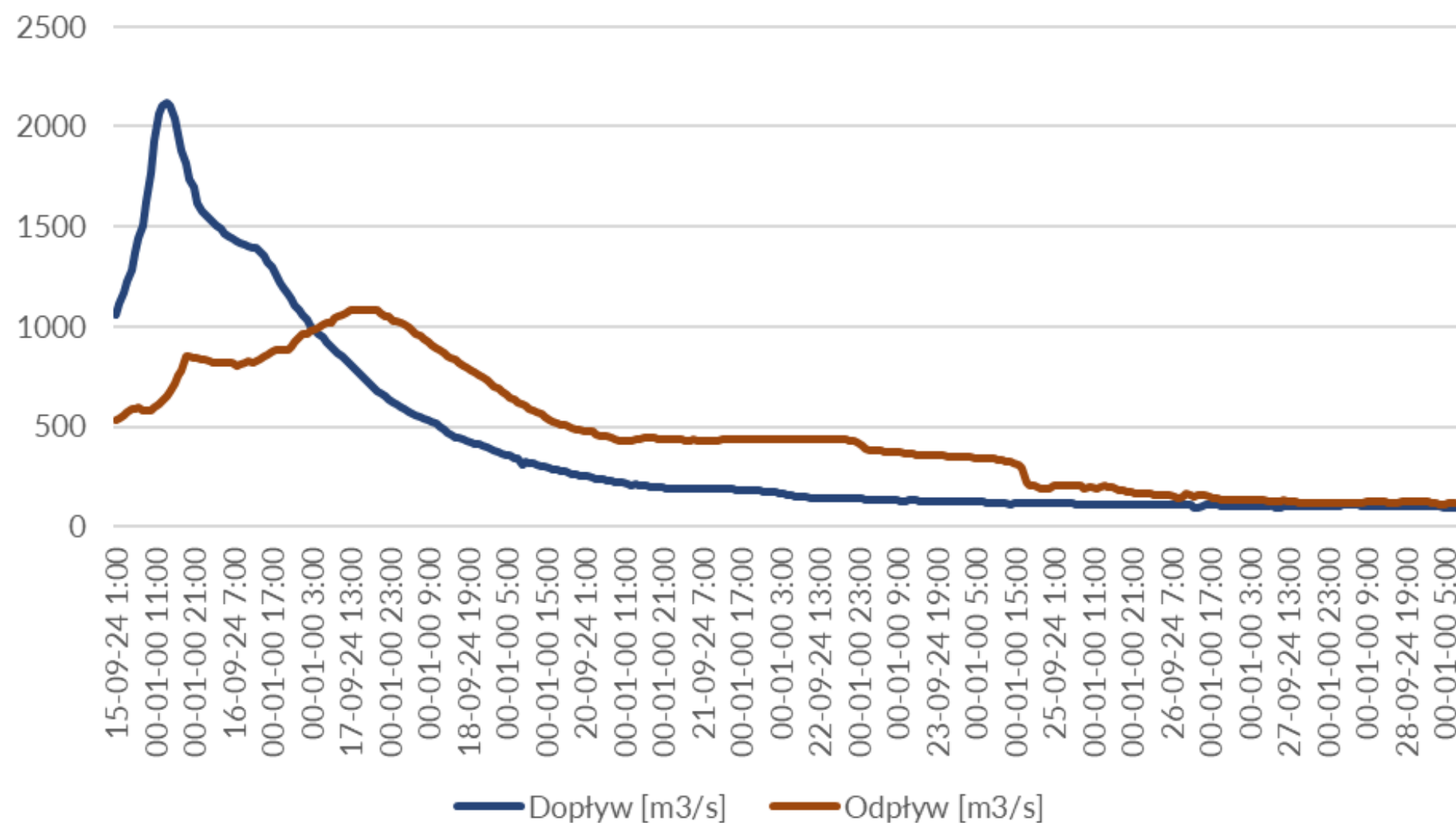
Zbiornik Racibórz Dolny

Rozpoczęcie piętrzenia 15.09.2024 r. g.4.00,
całkowite opróżnienie 29.09.2024 r.

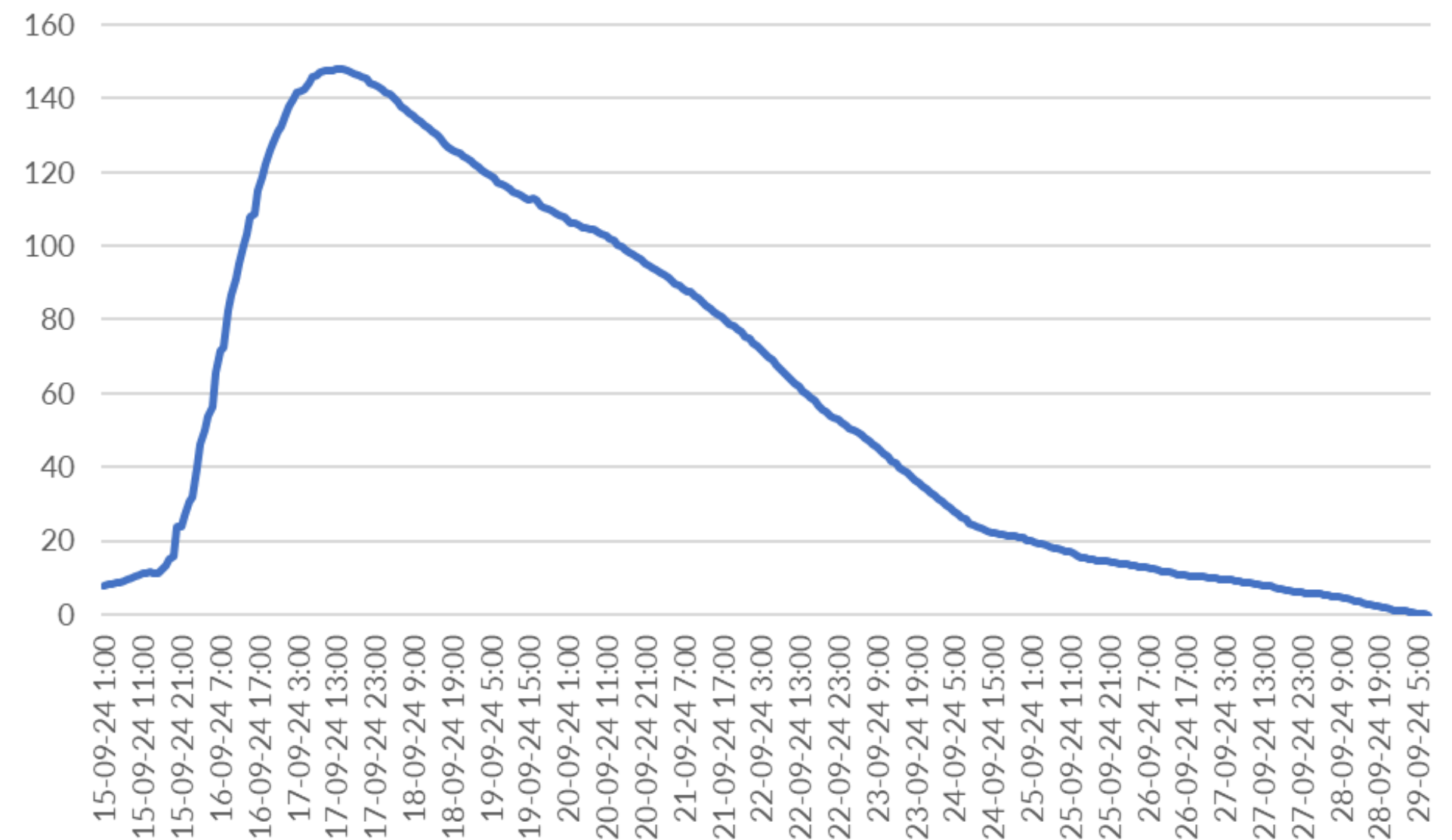
Wraz z Polderem Buków osiągnął max.
napętnienie w dniu 17.09.2024 r.:
Racibórz Dolny 147,9 mln m³
Buków 57 mln m³.

Redukcja wezbrania o ok. 70%.

Gospodarka wodna na Zbiorniku Racibórz

Napętnienie [mln m³]

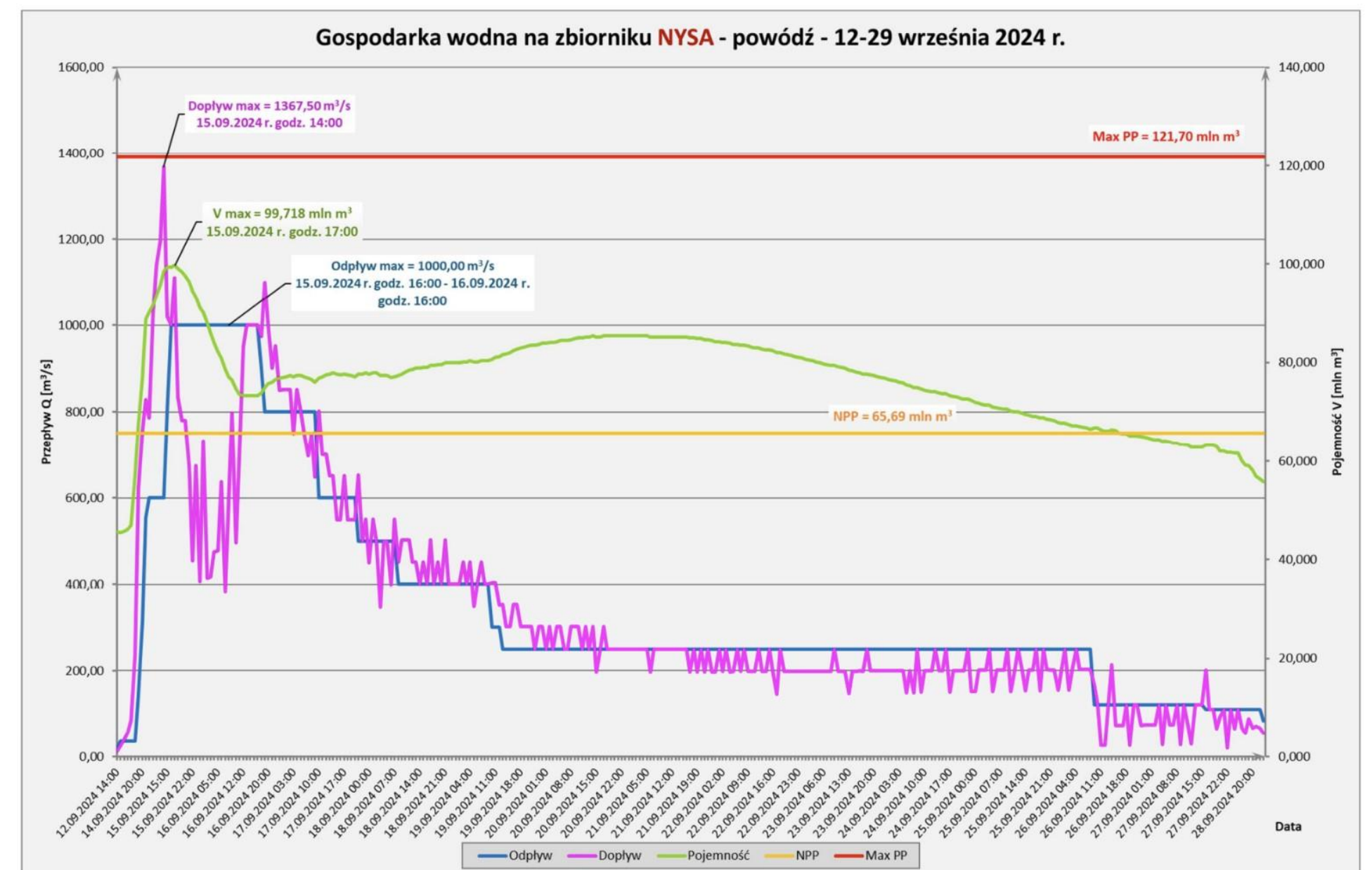
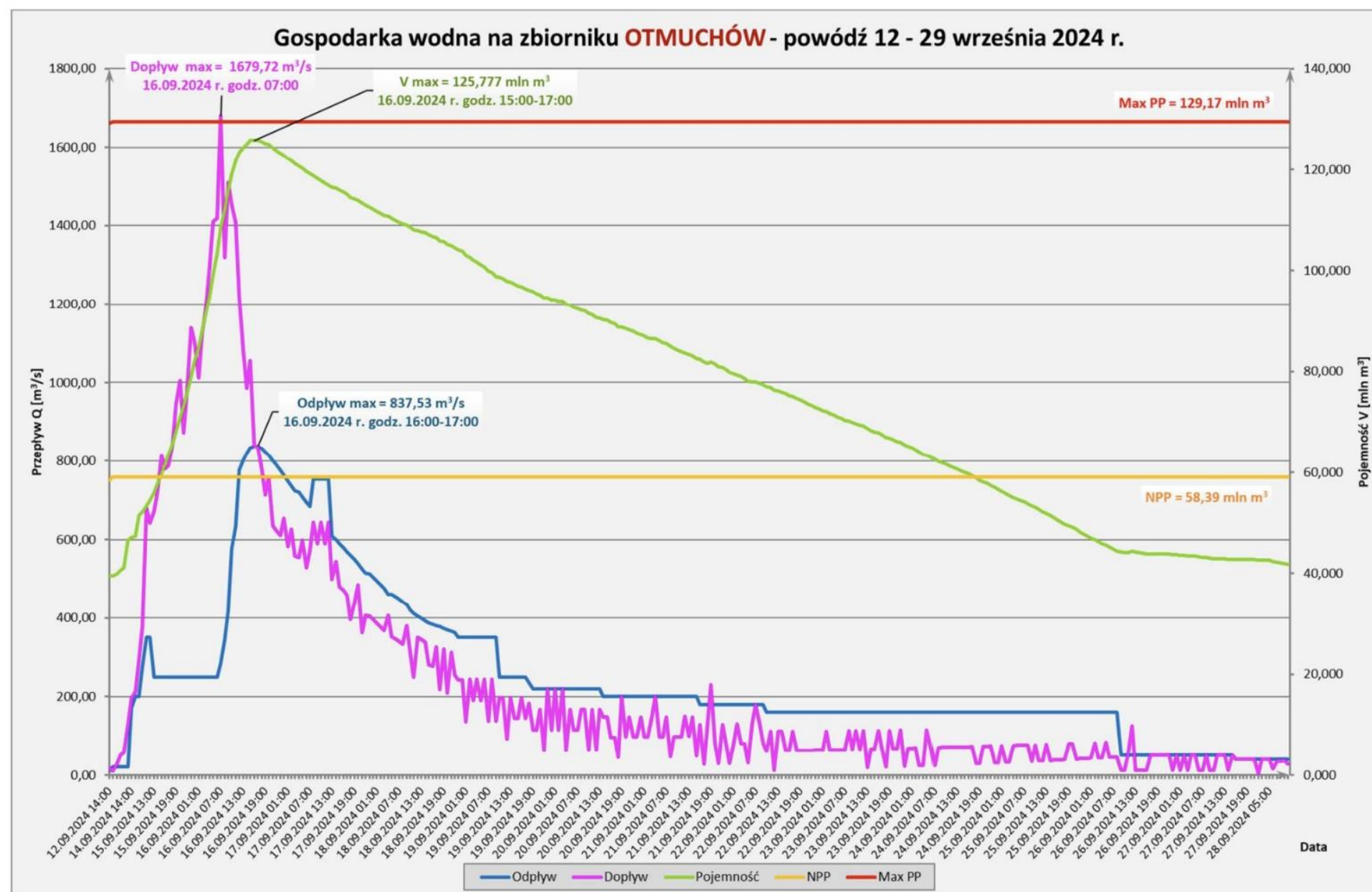
Kaskada Nyska

2030 m³/s - Szacowana kulminacja dopływu do Kaskady Nysy.

Max. odpływ ze Zbiornika Nysa - 1000 m³/s.

Kulminacja z Nysy wcześniej minęła Brzeg niż kulminacja z Odry.

Koordinacja pracy Kaskady wspólnie ze zbiornikiem Racibórz Dolny.

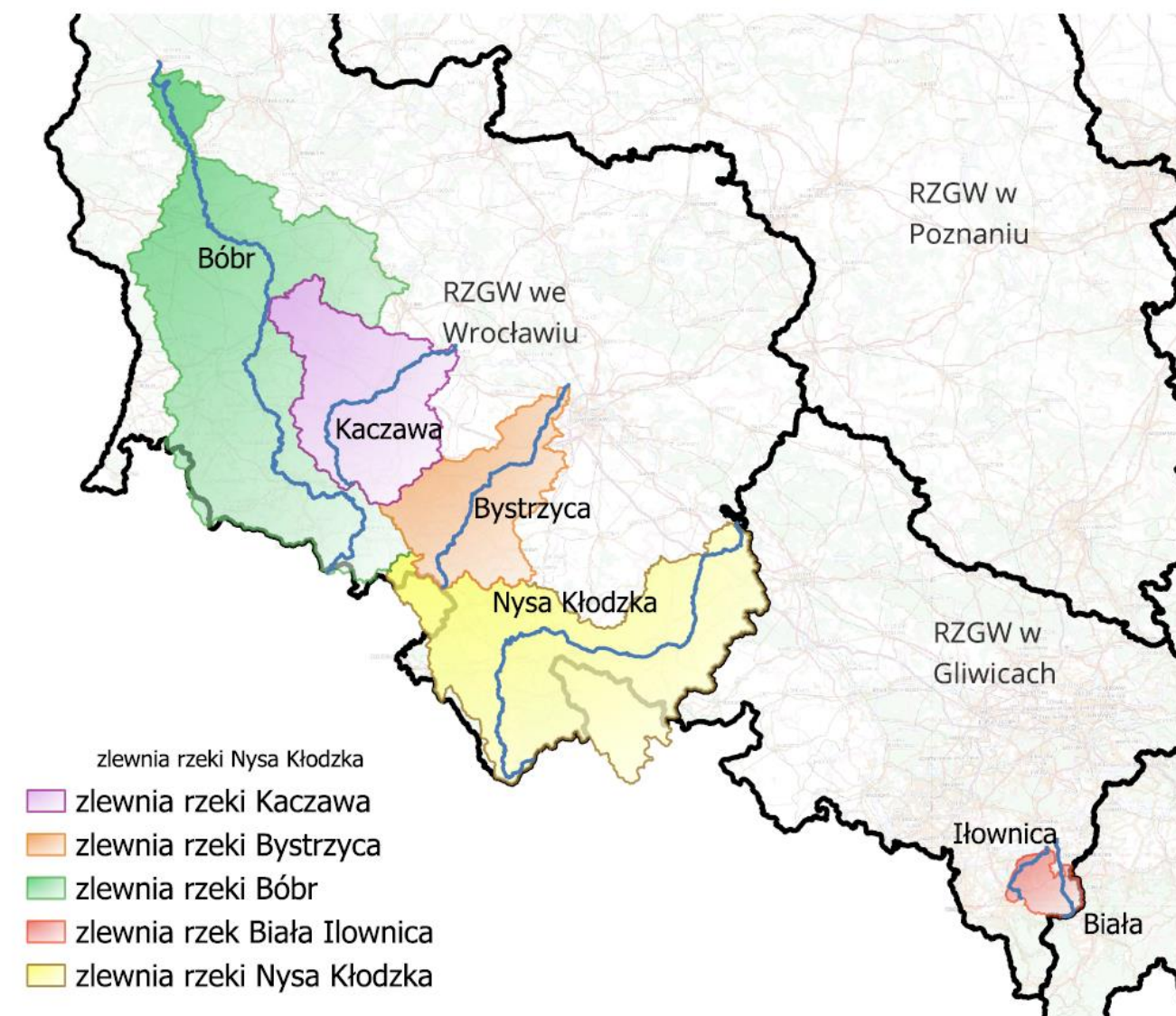

Program redukcji ryzyka powodziowego

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie we współpracy z Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowym Instytutem Badawczym (IMGW-PIB) opracowuje programy redukcji ryzyka powodziowego dla obszarów szczególnie dotkniętych skutkami powodzi we wrześniu 2024 roku.

Obszary objęte opracowaniami:

- zlewnia rzeki Nysy Kłodzkiej,
- zlewnie rzeki Białej i Iłownicy,
- zlewnia rzeki Bystrzycy,
- zlewnia rzeki Bóbr,
- zlewnia rzeki Kaczawy.

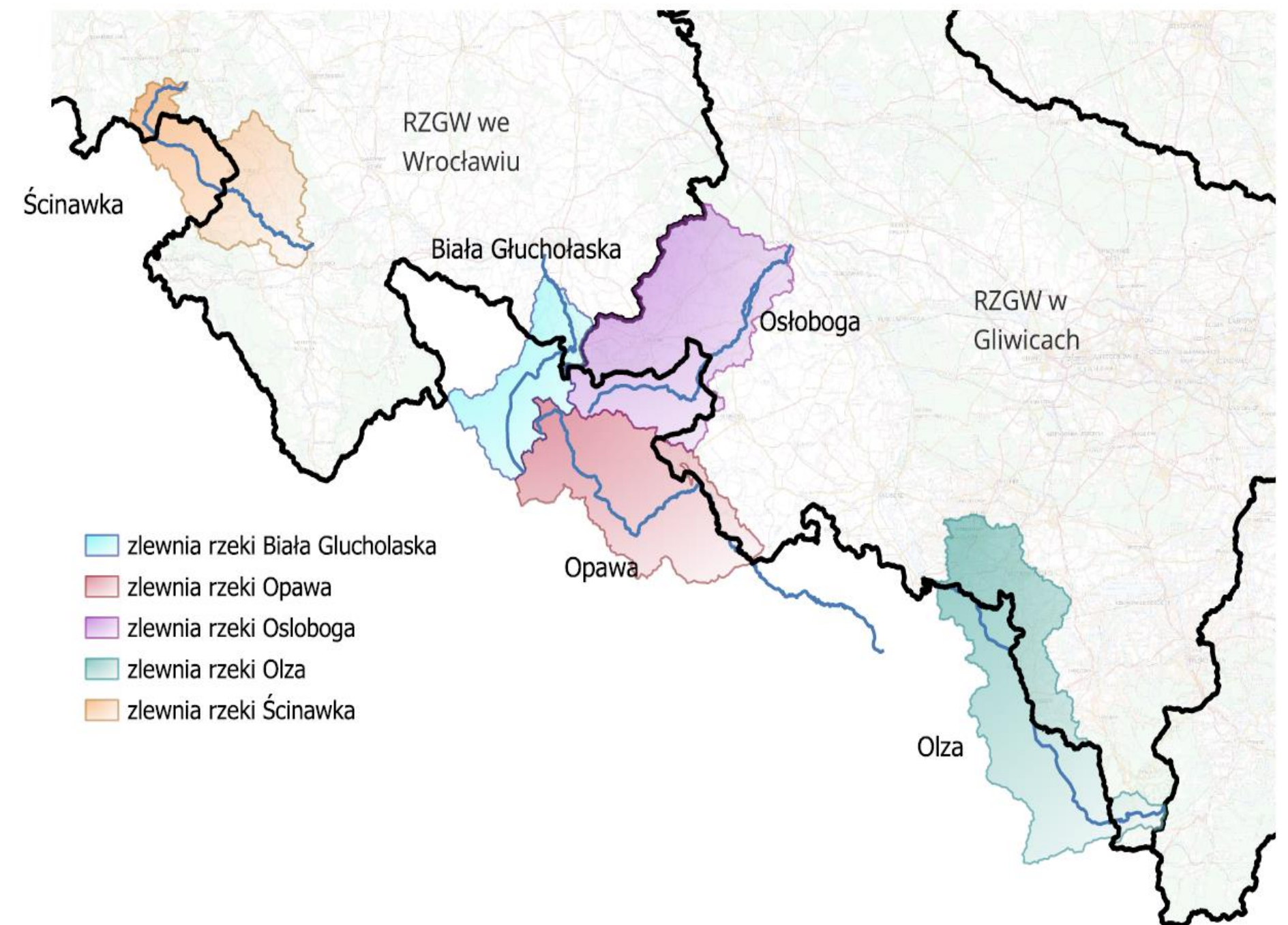

Program redukcji ryzyka powodziowego

Programy zostały/są opracowane również dla zlewni transgranicznych, na ich podstawie trwają rozmowy ze stroną Czeską w zakresie zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenów przygranicznych.

Zlewnie obszarów transgranicznych:

- zlewnia rzeki Osłobogi,
- zlewnia rzeki Olzy,
- zlewnia rzeki Opawy,
- zlewnia rzeki Białej Głuchotaskiej,
- zlewnia rzeki Ścinawki.

Harmonogram działań PGW Wody Polskie związanych z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r.

Etap I

Prace interwencyjne

Prace prowadzone na całych odcinkach zniszczonych rzek, uszkodzonych urządzeniach wodnych oraz w ramach udrożniania koryt rzek i potoków

Etap II

Odbudowa urządzeń wodnych

Prace budowlane prowadzące do odtworzenia i zapewnienia funkcjonalności o parametrach technicznych sprzed wystąpienia wrześniowej powodzi

Etap III

Modernizacja istniejących oraz budowa nowych urządzeń wodnych

Realizacji działań technicznych - budowa nowych, jak i modernizacja istniejących obiektów w celu poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego

Postęp realizowanych prac w zakresie usuwania szkód powodziowych (stan na dzień 5.05.2025 r.)

❖ zadania zrealizowane w 2024 r.

274 zadań na łączną kwotę 78,2 mln zł, w tym:

- RZGW w Gliwicach – 87 zadań na kwotę 5,9 mln zł,
- RZGW we Wrocławiu – 187 zadań na kwotę 72,3 mln zł;

❖ zadania przewidziane do realizacji i płatności w 2025 r. z uzyskanym zapewnieniem finansowania w roku 2024

Jednostka	Decyzja MF	Korekta Decyzji MF	Koszt zadań wynikający z podpisanych umów
RZGW w Gliwicach	35 200 000,00 (4 zadania)	24 462 001,00	24 462 000,71
RZGW we Wrocławiu	94 350 000,00 (8 zadań)	54 291 261,00	58 340 132,28*
RAZEM	129 550 000,00	78 753 262,00	82 802 132,99

*zwiększony zakres finansowy z uwagi na przygotowany aneks nr 1 zwiększający wartość zadania na podstawie protokołu konieczności na roboty dodatkowe

w trakcie realizacji

12 zadań

❖ zadania przewidziane do realizacji i płatności w 2025 r. z uzyskanym zapewnieniem finansowania w roku 2025

na łączną kwotę 169,7 mln zł, w tym:

- RZGW w Gliwicach – 135 zadań na kwotę 59,9 mln zł,
- RZGW we Wrocławiu – 182 zadania na kwotę 109,8 mln zł;

planowane do realizacji
299 zadań

w trakcie realizacji
17 zadań

zakończone
1 zadanie

Potrzeby w zakresie usuwania szkód powodziowych

Jednostka	Charakter prac	2025-2030	2025	2026	2027	2028	2029	2030
RZGW w Gliwicach	utrzymaniowy	54 049 637 zł	18 210 000 zł	15 499 637 zł	8 085 000 zł	5 130 000 zł	7 125 000 zł	- zł
	inwestycyjny	443 248 854 zł	59 835 000 zł	119 038 126 zł	126 377 000 zł	74 233 728 zł	58 450 000 zł	5 315 000 zł
RZGW we Wrocławiu	utrzymaniowy	108 011 400 zł	42 202 700 zł	56 995 300 zł	8 813 400 zł	- zł	- zł	- zł
	inwestycyjny	544 404 460 zł	30 827 486 zł	105 142 100 zł	119 337 374 zł	102 968 500 zł	98 220 000 zł	87 909 000 zł
Razem		1 149 714 351 zł	151 075 186 zł	296 675 163 zł	262 612 774 zł	182 332 228 zł	163 795 000 zł	93 224 000 zł

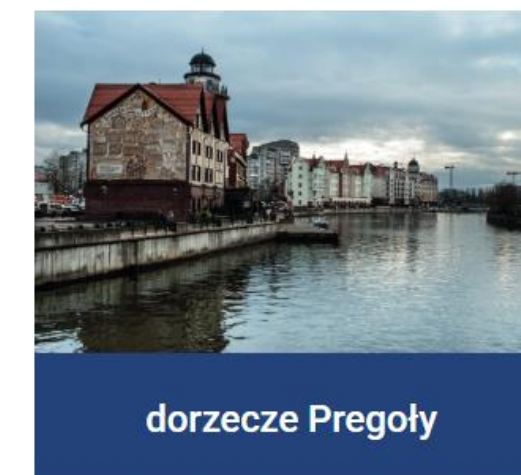
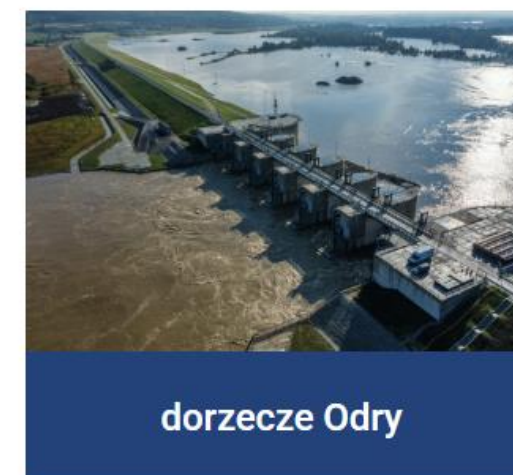
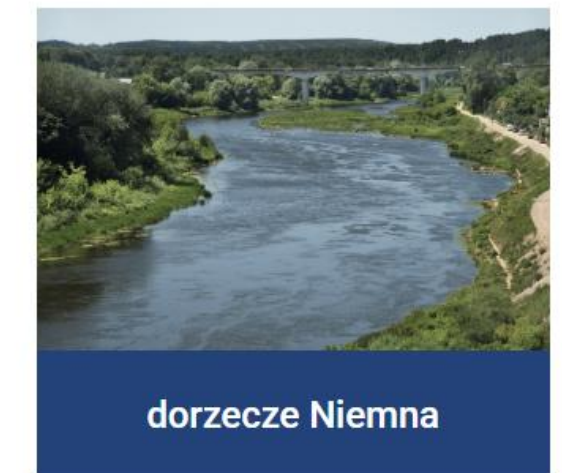
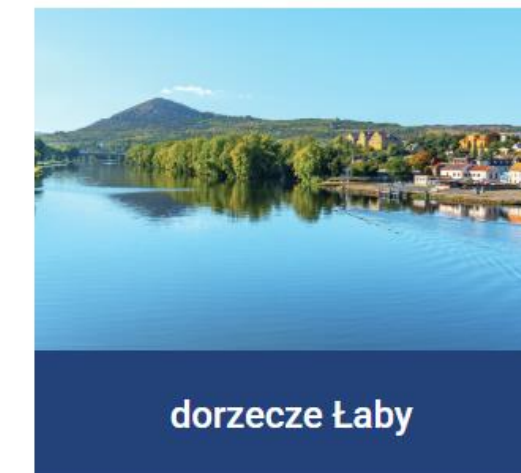
Plany Zarządzania Ryzykiem Powodziowym

Celem planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację wybranych działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń poprzez planowane działania prowadzące do obniżania strat powodziowych.

Obowiązek sporządzenia oraz aktualizacji planów PZRP wynika z Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim. Zgodnie z ustawą Prawo wodne, plany oraz ich aktualizacje opracowują Wody Polskie.

Kolejna aktualizacja Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym planowana do publikacji w **2027 r.** uwzględni powódź z września 2024, a także programy redukcji ryzyka powodziowego dla poszczególnych rzek.

Plany Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla:

<https://stoppowodzi.pl/projekty-apzrp/>

Program redukcji ryzyka powodziowego

W opracowaniach ujęto m.in.:

- charakterystykę zlewni,
- zagrożenie powodziowe w obrębie zlewni,
- powodzie historyczne,
- przyczyny i przebieg powodzi z 2024 roku,
- zasięg terenów zlewowych,
- istniejące ograniczenia zagrożenia powodziowego,
- inwentaryzacje powodzi z 2024 r.,
- rekomendacje w zakresie dalszych działań w celu zwiększenia bezpieczeństwa w regionie,
- planowane inwestycje zwiększające bezpieczeństwo, powodziowe w regionie,
- analizę skuteczności planowanych rozwiązań w oparciu o modelowanie hydrologiczne i hydrauliczne.

PROGRAM REDUKCJI RYZYKA POWODZIOWEGO

DLA ZLEWNI RZEKI BIAŁEJ GŁUCHOŁASKIEJ

Opracowanie wykonali:

IMGW-PIB:

Rozdział 1:

mgr Paweł Staniszewski, mgr Michał Sikora-Le, mgr Grzegorz Walijewski, mgr Jan Szymankiewicz

Rozdział 2.1:

dr inż. Marta Bedryj, mgr Barbara Kossakowska-Banacka

Rozdział 2.2:

mgr Kinga Strońska, mgr Wojciech Krasowski, mgr inż. Grzegorz Szczasiuk

Rozdział 5:

dr inż. Leszek Jelonek, mgr inż. Andrzej Kadłubowski, mgr Wojciech Krasowski, mgr inż. Magdalena Jarićzak

Dyrektor Centrum Hydrologicznej Osłony Kraju

dr Paweł Przygodzki

Kierownik Biura Prognoz Hydrologicznych w Wrocławiu

mgr Franciszek Szumiejko

PGW Wody Polskie:

Z-ca Dyrektora RZGW Wrocław: Jacek Drabiński

Rozdziały 2.4, 2.5, 2.6, 3, 4, 6:

Katarzyna Buźniak, Anna Dyndor, Ozana Gromada, Piotr Gołuch, Roland Hamerla, Przemysław Kozłowski, Piotr

Łuszczki, Monika Meszaj, Magdalena Zielińska -Firlit

Rozdział 4.4, 6:

mgr Marta Barszczewska, dr inż. Ewelina Szafkiewicz

Warszawa, marzec 2025 roku

Realizacja zadań inwestycyjnych

Ochrona przeciwpowodziowa jest jednym z kluczowych działań Wód Polskich. Poza pracami utrzymaniowymi istniejących obiektów ochrony przeciwpowodziowej konieczne są nowe inwestycje zwiększające bezpieczeństwo ludności na terenach szczególnie zagrożonych występowaniem powodzi.

Należy jednak mieć na uwadze, że proces pozyskiwania wszystkich wymaganych prawem decyzji administracyjnych jest długotrwały. Powyższe wymaga podjęcia działań celem usprawnienia tego procesu.

Obecnie posiadane przez Wody Polskie środki finansowe nie są wystarczające do podjęcia szeregu działań związanych m.in. z ochroną przeciwpowodziową.

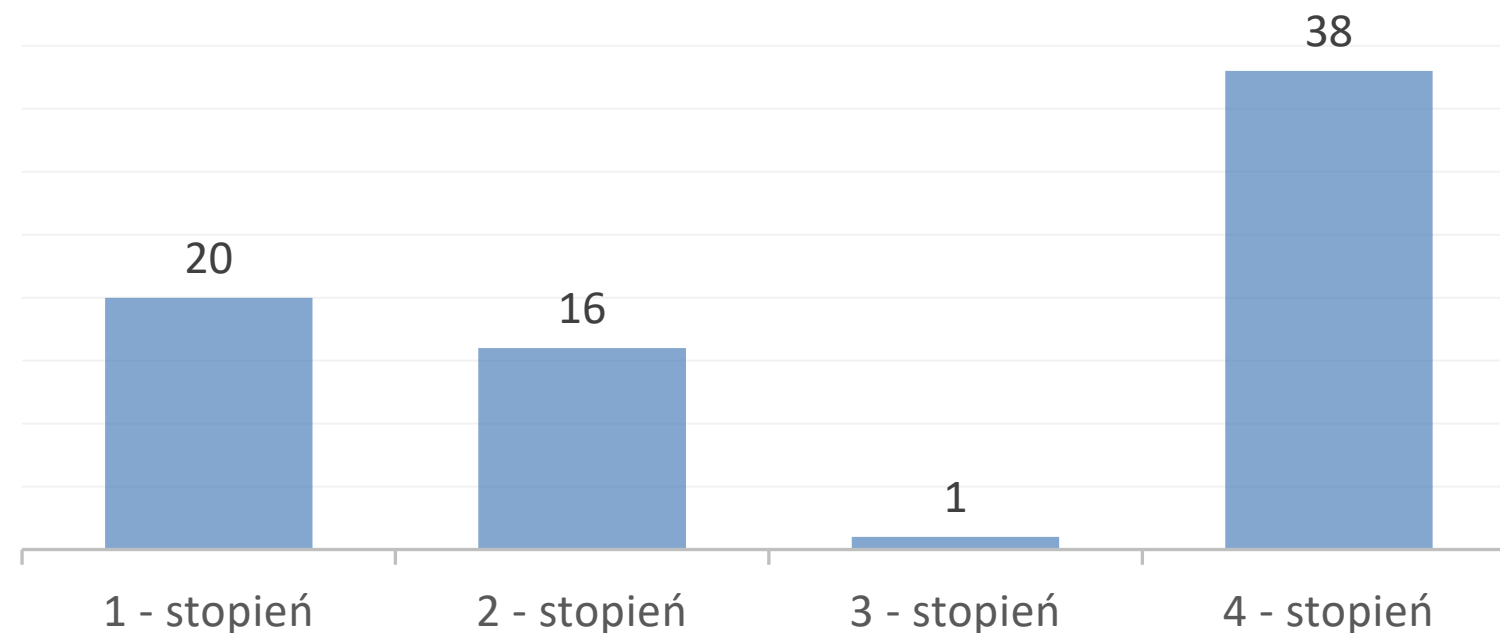
Zbiornik Racibórz Dolny, Polder Buków – piętrzenie powodziowe 14-25 września 2024 r.

Program planowanych inwestycji

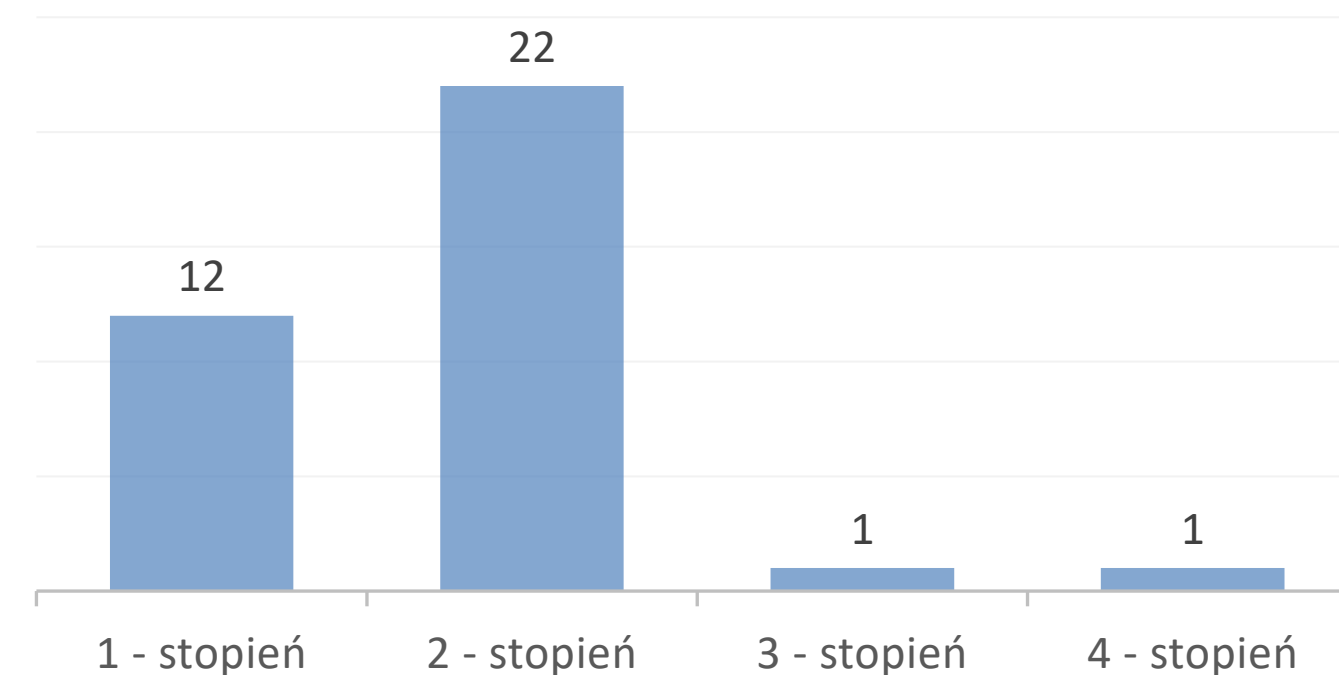
Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie realizują zadania inwestycyjne na podstawie Programu Planowanych Inwestycji w gospodarce wodnej (PPI), który jest sporządzany na podstawie art. 240 ust. 9 ustawy Prawo wodne. Trwająca aktualizacja PPI w 2025 r. uwzględnia również zadania inwestycyjne zdiagnozowane po powodzi z 2024 r.

Inwestycje z zakresu usuwania skutków powodzi znajdują się w obszarach Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej we Wrocławiu i w Gliwicach. Po powodzi w 2024r. PPI zostało zaktualizowane o 111 nowych zadań inwestycyjnych. Zadania zostały podzielone ze względu na priorytet w zakresie kolejności finansowania.

RZGW Wrocław
Liczba zadań według priorytetu
finansowania

RZGW Gliwice
Liczba zadań według priorytetu
finansowania

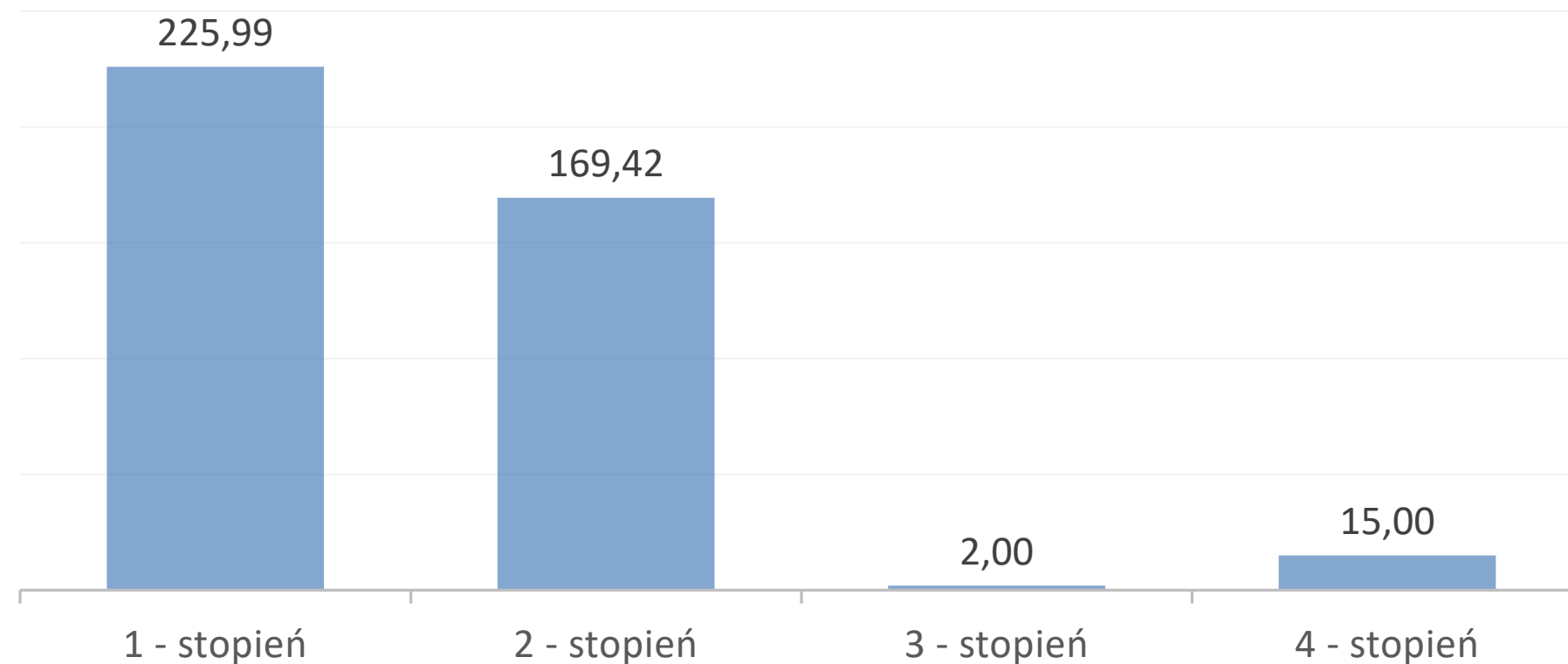

Program planowanych inwestycji

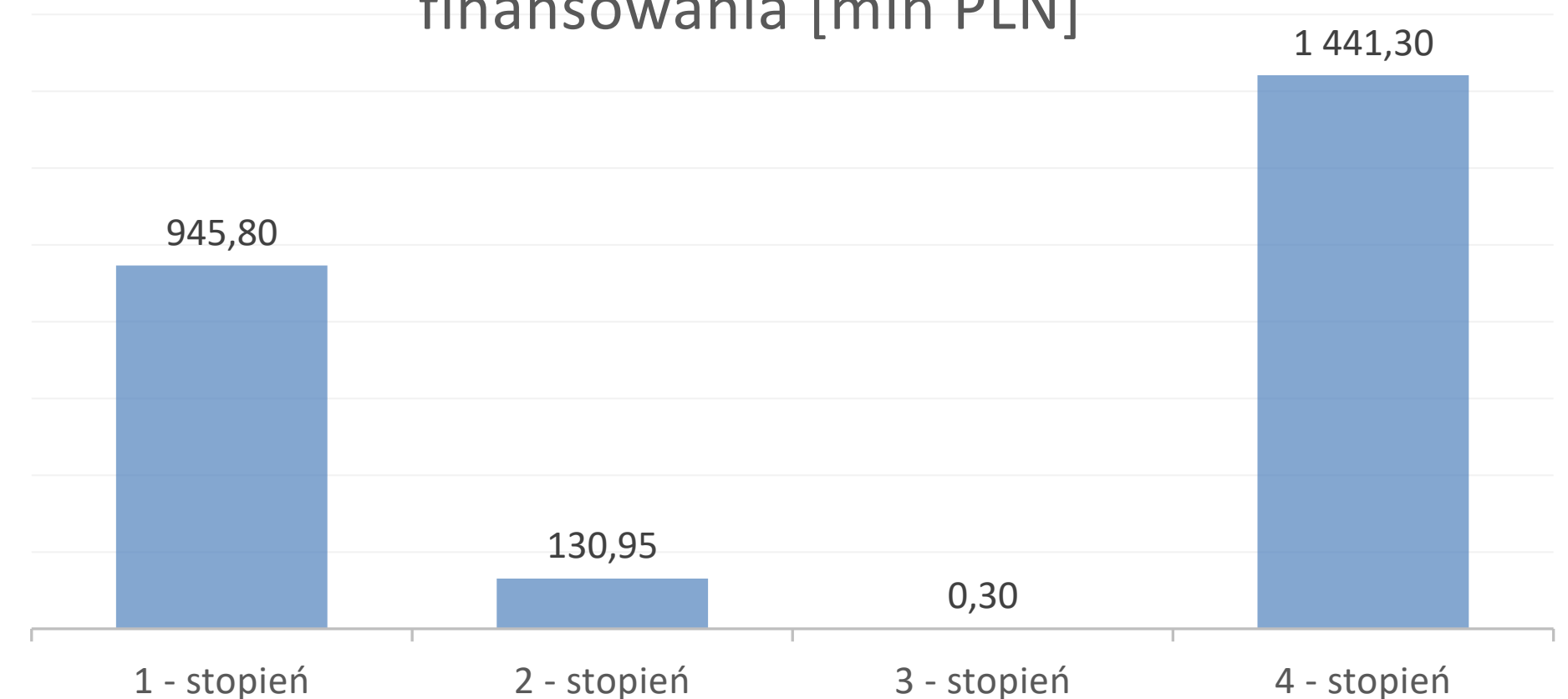
Łączna kwota szacunkowych kosztów nowych zadań wprowadzonych po powodzi w 2024 r. wynosi ok.3 mld PLN.
w tym:

- 1 stopień priorytetu względem kolejności finansowania – ok. 1,2 mld PLN
- 2 stopień priorytetu względem kolejności finansowania – ok. 0,3 mld PLN
- 3 stopień priorytetu względem kolejności finansowania – ok. 2,3 mln PLN
- 4 stopień priorytetu względem kolejności finansowania – ok. 1,5 mld PLN

RZGW Gliwice
Koszt zadań według priorytetu
finansowania [mln PLN]

RZGW Wrocław
Koszt zadań według priorytetu
finansowania [mln PLN]

Dziękuję za uwagę

Mateusz Balcerowicz